

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Jacob Kornerup.

In Memoriam.

1825-1913.

Jacob Kornerup.

In Memoriam.

1825-1913.

Roskilde.

Roskilde Tidendes Bogtrykkeri

1913.

I denne Bog er samlet Artikler i Anledning af
Professor Jacob Kornerups Død. Af:

Hans Ahlmann.
A. Anderberg.
Elna Borch.
Richard Bryde.
K. G. Brøndsted.
C. V. Christensen.
S. A. Claudi-Hansen.
Arthur Fang.
Henry Hellssen.
Christian Houmark.
Ebbe Kornerup.
Thøger Larsen.
V. J. Mørk-Hansen.
Sigurd Müller.

Thøger Larsens Artikel er skrevet specielt for denne
Bog, der desuden indeholder en Mindetale, holdt i Ros-
kilde Byraad af Borgmester K. Hammerich.

Det var en Vaardag med Sne, der gled hen,
Liljer stod nyfødt i Sporet,
henimod Aften vi mødtes igen,
Sølvfade damped' paa Bordet.

Endnu lidt Solskin i Vinduets Karm,
endnu fra Gaden en Raaben,
Lyset gled over i Tusmørkets Arm, —
Døren ti! Haven stod aaben:

Krokus og Vinca — Luften var vaad,
Himmelens grønligge Tone
falmede hvidligt og fødte en Graad
af Stjerner bag Ahornens Krone.

Hvid og forynget han sad paa sin Plads,
talte om mauriske Buer —
„Salute, signore“ — han løfted' sit Glas, —
„velkommen i mine Stuer.“

Øjnene dvæled — et smilende Hvil,
Ansigtets fornemme Linjer
lyste af Ungdom — den Vin og det Smil
kommer fra ældgamle Vinjer.

Stjernerne skælved — saa greb jeg med ét
Glasset og mumled om Saften,
Stænglernes Væde, der lidt efter lidt
steg denne vaarlige Aften. —

„— men denne Gæren, som higende gaar,
kan jeg minutvis forglemme,
higende Hu i en stærkere Vaar
mærker jeg i Deres Stemme. —

De er bestandig et Vaarløv i Blæst,
Fjeldvand, der syder og stænker,
kære Maestro, en lykkelig Gæst
takker for Glæden, De skænker.“

Skulde jeg adlydt en brændende Trang
— aldrig vort Hjerter bekender
Krogenes Løndom, den inderste Sang —
havde jeg grebet hans Hænder,

tilstaaet, sværget i Foraarets Navn,
at naar hans Røst randt i Mulde,
vilde min Hjerterod hærges af Savn,
svides af Tørke og Kulde.

— — — —

Solskinnet strømmer i Dag — det er Vaar,
Krokus og Vincaer spirer,
Roskildefjorden bag Bankerne gaar,
strømmer med Skær af Safirer.

Domkirkens Taarne sylter sig spidst
over de kravlende Gaarde,
her før min Fod — usvigeligt vist
saa jeg dem sænke hans Baare.

Dannebrogsdugen, de svøbte den i,
ligger dernede og lyser,
kære Maestro — din Gæst gaar forbi,
standser, og mindes, og fryser, —

lytter Du, lytter Du, stum under Jord,
træt af de Timer og Døgne,
eller, o Gud, er Du Vinden, der fo'r
over de brændende Øjne.

(Illustreret Tidende).

Hans Ahlmann.

»Hovedstaden« 13. Marts.

I Dag begravnes Professor Jacob Kornerup i Roskilde, i den By, hvor han var født og med Undtagelse af nogle faa Ungdomsaar havde levet al sin Tid — og fra den Kirke, som han elskede saa højt, og som han havde skænket saa mange af sit lange Livs Timer.

Intet Under, at Roskilde i disse Dage føler Jacob Kornerups Død som en Sorg, der ikke er enkelte Kredses, men hele Byens. Faa danske Provinsbyer har huset en Borger, der som han havde viet sit Liv til paa den kærligste, mest uegennyttige og kyndigste Maade at bevare dens mange Minder om Fortiden og kaste Lys over det, der var ved at omkomme i Glemsele.

Da Kornerup, der foruden Studentereksamen havde erhvervet Kunstakademiets to Sølvmedaljer, ved Midten af det nittende Aarhundrede var vendt hjem fra sin store Udenlandsrejse i Spanien og Italien og paa denne Rejse havde faaet Impulser til Studiet af ældre kirkelig Kunst, paabegyndte han sammen med Worsaae og Høyen Restaureringsarbejdet ved Roskilde Domkirke, hvis Arkitektur blev bragt tilbage til sit oprindelige Udseende, og hvis Indre i Særdeleshed gennem Kornerups utrættelige Arbejde undergik store Forandringer; egenhændigt — indtil sit firsindstyvende Aar — fjernede han den Kalk, som den første lutherske Tid i sin Fanatisme havde oversmurt de katolske Legendefremstillinger og Ornamenter med, og det afdækkede tegnede han og malede han op i dets naive Fromhed, mesterligt og — i Kraft af sin skønne Sanddrøhed — uden nogen Sinde at foretage forfængelige Tildigtninger. De samme fremragende Egenskaber hos Kornerup, hvorved Roskilde Domkirke saaledes Aar for Aar forskønnedes, kom senere hen-

ved 80 andre danske Kirker tilgode. Tyske, engelske, franske og skandinaviske lærde traadte i Forbindelse med Kornerup, efterhaanden som hans Autoritet voksede, og ingen Henvendelse har han mødt uden med Udfoldelsen af al sin Viden paa det paagældende Omraade og med en Beskedenhed og selviornægtende Takt, der havde sin Oprindelse i hans fine og sikre humane Instinkt. Med sine gode økonomiske Forhold havde han den Lykke altid at kunne holde sit rige og velafstemte Væsen i rolig Balance, aldrig at behøve at se ned i den Sump af Fornedrelse, hvori Pengene trækker Mennesker. I sit Hus modtog han de Mennesker, der stod hans Hjerte nær, med omfattende Gæstfrihed, en mild Varme, som ingen af hans Gæster nogensinde helt har kunnet gengælde ham.

Det var en Fest at sidde til Bords med Jacob Kornerup. Det smukke, smalle og hvidmankede Hoved løftede sig paa en spinkel og aristokratisk Krop. Og naar han løftede sit Glas mod Gæstens og hilste ham paa det Sprog, han elskede: salute, signore! tegnede hans fine Profil sig endnu finere, og i hans Øjne blinkede og strømmede det af Ungdomsdages Rejselykke. Aldrig er en Mands Øjne blevet mig saa kære som hans, deres Skælmeri, deres strømmende Lune, deres Glans af Retsind og Renhed. Ingen Mands Hænder har jeg trykket i større Hengivenhed. Den, som aldrig havde faaet udløst sin Trang til at elske og beundre en Far, han skænkede glad og sønligt sit Hjerte til Jacob Kornerup.

I hans stille Stuer var der godt at være. Ingen Overdaadighed af Møbler. Men fra det skønne hollandske Skab til de gamle Malerier paa Væggene og de slidte Bøger i Reolerne var der en Samstemthed, som dulmede et oprørt Hjerte og en hed Hjerne. Ogsaa den nye Tid gik i dette Hjem, men paa en mærkelig afklaret Maade, som var den ved Døren bleven aftvunget sine falske Insignier.

Et Fristed for Aandens og Hjertets stille Vækst er sunket i Jorden for den, der havde det behov. I Dag ringer Roskilde Domkirkes Klokker over ham, der havde rejst det. Ære være hans Minde!

Hans Ahlmann.

»Lunds Dagblad» 15. Marts.

I torsdags gjorde gamle professor Jacob Kornerup sitt sista besök i Roskilde domkyrka; och för sista gången färdades han genom dess gator.

Hvad han mätte ha varit afhållen och värderad den mannen! Den gamla härliga domen liknade en rik blomstergård, som vuxit upp kring den fram mot altaret placerade bären, höljd i en skinande Dannebrog, hvar på man lagt några hvita rosor. Solen, som Jacob Kornerup älskade och längtade efter, sände floder af ljus in i kyrkan och besegrade fullständigt de många ljus, som människohänder tändt härinne. Och därutanför glänste Issefjorden och speglade himmelens blå i de härligaste skiftningar. Det var en dag, som den bortgångne skulle gläd sig åt och prisat. Ingenting kunde komma gamle Kornerup att så lysa upp som „den dejlige sol“, som han älskade uttrycka sig. Klockornas „der dejlige sol“, som han älskade uttrycka sig.

Klockorna sände ut underligt vemodiga toner. Äfven de tycktes sörja en kär vän. — — —

Till kyrkan strömmade skaror af människor. Många voro hans personliga vänner från Roskilde och andra orter, äfven från Skåne. Många hade kanske aldrig talat ett ord med honom. Men de hade sett honom blid och god sedan många år färdas fram bland dem; de hade lyft upp sina barn och visat på honom, då han gick gatan fram, och sagt: „Se, där går den gamle snälle professorn!“ Kornerup var en stor barnvän; och hvad var då naturligare, än att mödrarna äfven vid detta tillfälle hade tagit sina barn med sig. Det var en vacker syn, dessa många strålkärliga barnaögon, hvilkas blickar hängde fast vid kistan under den skinande Dannebrogen. Det var en hyllning, som skulle ha glädt Kornerup.

Kyrkan är fylld af folk, och den härliga Oehlenschlägerpsalmen „Lær mig, o Skov, at visne glad, som sent i Høst dit gule Blad“ börjar sjungas. En gammal präst, doktor Rördam, Kornerups vän och medarbetare sedan många år, träder fram till bären och talar. Han minner om de gamla danska kyrkorna och deras nu bortgångne hänfigne vän. „Är det icke“, säger han, „när vi stå i denna gamla domkyrka, där allt pekar uppåt, som om något tillropade oss ett: Sursum corda! Det är något förtroligt i det språk, de gamla kyrkorna tala till oss, något mildt och vänligt. Det språk, de tala, hade också vår gamle vän lärt att känna och älska. Därför vigde han dem också sitt lif och sökte att att mana fram allt det gamla, som de förde bud om. Denna gärning upptog honom helt, och han tog fatt på den med en flit, ett intresse och en ifver, som hade något af ungdom i sig, äfven sedan han nått in i den höga åldern“. —

En ung målare Fonner Bolmén sjunger från läktaren „Lær mig, Nattens Stjerne“.

Därefter håller pastor Thaning ett minneste! öfver sin gamle vän — ett tal framburet på ett djupt personligt sätt och vittnande om en förståelse och uppskattning, som grep starkt. „Vår gamla vackra stad“, faller hans ord, „har sitt särmarke, sin säregna skönhet och egendomlighet. När jag försökt att samla och personifiera dess gamla minnen, har det alltid varit i professor Kornerups person. När man såg hans fina, karaktäristiska gestalt, var det, som fick man genom honom ett lefvande intryck af allt det, som satte sin särprägel på Roskilde — gjorde den till minnenas stad. Det var en glädje, att höra honom tala om sina resor i Frankrike, Italien eller Spanien. Eller att höra honom tala sig varm om den gamla rena, fromma danska konst, som nu med honom går i grafven.“

„Dejlig er Jorden“, denna underbart sköna psalm till en lika skön melodi, avslutar akten i kyrkan, hvarefter kistan bäres ut. Det långa likföljet sätter sig i rörelse. Och nu blandar sig nya toner samman med domkyrkans ringande klockor. Det är från den gamla Laurentiikirkan, som Kornerup räddat från undergång. Nu säger hon tack för god vakt. Ingen får mera en dylik hedersbevisning, ingen enskild man. Ty de klockorna ljuda eljest endast vid konungars och furstars likfärd. Ute på den nya kyrkogården sänkes kistan i grafven. Författaren Ebbe Kornerup yttrar några tacksamhetens ord. Människokarorna

skingras långsamt, gripna, allvarliga. Dagen har gifvit minnen, som tiderna ej skola utplåna.

Så har då Jacob Kornerup lemmats in bland våra minnen.

Det är väl så här i lifvet, att de år, som gifvas en människa, sedan hon passerat de åttio, merändels kännas som en besvärlig gåfva. Kroppen kräfrer hvila efter den långa arbetsdagen; och när döden så till slut kommer, hälsas han som den välkomne befriaren. Detta passar dock ej in på professor Kornerup. Han kände sig ingalunda än färdig med lifvet. Han stod, så underligt det än kan låta, ännu vid 87 års ålder i sin fulla kraft, han var in i det sista verksam vid sitt skrifbord, och hans minne klickade ännu ej på någon punkt. Samma dag, som sjukdomen fällde honom, hade han gjort en timslång vandring ut åt landet för att undersöka en plats, där en del intressanta fornfynd kommit i dagen. Utan tvifvel skulle han ännu länge kunnat gagna sin vetenskap; och det är därför man vid detta dödsfall ej blott känner ett mera obligatoriskt vemod utan en verkligt djup sorg. De, som haft den oskattbara glädjen att närmare lära känna denne man, förstå mig här.

Ty professor Kornerup var en glädjespidare som få. Det strålade godhet och värme ut ur hans liffulla ögon, och man hade väl knappast varit gäst i hans gamla vackra hem vid Hersegade många minuter, förrän man fått honom kär.

Han var en intagande, jag skulle vilja säga betagande personlighet. Det sades af någon vid hans död nu: där dog Danmarks sista kavaljer. Berömmet klingar ju en smula banalt; men det ligger i alla fall något i detta. Han var en riddersman utan fruktan och tadel. Hans sköld var blank som solljuset, hvaråt han fröjdade sig. Mot sina vänner visade han en trofasthet, som bestod alla prof; och mot dem, som gjorde honom ondt eller sårade honom — det lär äfven ha funnits sådana människor — visade han en högsinhet, som ej var mindre beundransvärd.

Professor Kornerup var en ungdomens man. Medan han lefde, älskade de honom ock fylkade sig kring honom; och nu, sedan han gått bort, är det också framför allt de unga rösterna, som klaga vid hans bår. Jag tager blott några brottstycken ur de många omnämmanden jag sett under sista dagarna. „Allt hvad professor Kornerup var som konstnär och vetenskapsman, som skribent och talare,

det är intet mot honom själf och hans lif; ty det var helt och fullkomligt i sin skönhet och harmoni.“ — „Tro ej, at jag vill försöka att lägga en helgongloria kring hans panna. Han var ju en människa, hel och sann, en personlighet, och just därför höllo vi alla af honom. Men han var stakare och rikare än de flesta — konstnär och entusiast, en stor och god människa.“ — — — „Ja vid blomorna kan han liknas; han själf var skär och fin som blomornas blad.“ — — „Han var en värld full af kunskap Men konst och historia, hvad är det? Människa måste man vara; och professor Kornerup var det i ordets skönaste betydelse.“

Så lyder de ungas dom öfver död man! Citaten kunde mångdubblas. Men detta får vara nog.

Här i Skåne ha vi skäl att minnas professor Kornerup. Han var sedan mer än femtio år tillbaka en gärna sedd och välkommen gäst i det gamla Lund. Han hade gästgat gamle professor Brunius i dennes hem här i Lund; han hade också haft glädjen att se denne som sin gäst i hemmet vid Hersegade. Han hade suttit till bords med biskop Thomander, och kunde omtala många roande interiörer från denna långt aflägsna tid. Han hade genomrest Skåne i alla riktningar, besökt flertalet af dess kyrkor och aftecknat de märkligaste. Vid det sista besök jag gjorde honom i fjor höstas, skänkte han med varm hand flertalet dessa teckningar — hvaraf många små delikata konstverk — till vårt universitet. Från Sverige hade professor Kornerup många af sina bästa minnen; och han älskade också det svenska broderlandet varmt tillbaka. Senast i fjor sommar vistades han här på besök; några dagar, som han sedan gärna dröjde vid i erinringen.

Någon läser dessa rader och säger: en sådan ideal-människa finns inte! Nej det kan hända, att han ej nu finns. Men en sådan människa har lefvat och bar då namnet Jacob Kornerup, borgare i Roskilde.

Han var en solens son. Aradt blifve hans minne!

A. Anderberg.

Den gamle Professor er gaaet til Hvile.

Gammel af Aar, som kun faa bliver det, men dog ikke træt af Livet, ung af Sind — kun ældet i Erindringen og en ukuelig Arbejdskraft; hans Aand livfuld og klar med en forunderlig Ungdommens Ild over et Sind aabent for mange Interesser.

Af Ydre et Ansigt af en sjælden fin og ren Form, en spinkel, duknakket Skikkelse og et Par magre, nervøse Hænder — hans Væsen af et vist gammeldags, ridderligt Grandseigneur-Præg.

Utrættelig i at give andre Del i sin store Viden og med sin mærkelige, rige Erindringsevne forstod og elskede han at fortælle, brød sig egentlig ikke om, at man talte og spurgte — glemte alt — glemte ofte ganske, om man svarede. Lykkelig den, der til det sidste faar Lov at bevare som usvækket sin Aands- og Legemskraft!

Professor Kornerup forblev altid en søgende — det var i Historiens Bøger, eller det var i Landets Kirker, hvor han afdækkede, kopierede og restaurerede de gamle Kalkmalerier. Endnu i de sidste Aar af hans Liv færdedes han paa de høje Stilladser — stod højt oppe under Kirkerens Loft, og medens Kalken fjernedes, og Støvet faldt, vristede han frem til Dagens Lys de ældgamle Billeder, der havde sovet under Dækket gennem Tiderne.

Som Professor Kornerups Slægt igennem flere Aarhundreder har levet og virket i Roskilde, kunde han ikke tænke sig at bo noget andet Sted og levede og døde i sin kære By.

Om hans Kunst og Videnskabs Værker, som han viede sit Liv, har Nekrologerne talt.

I Dag vil Domkirkens Klokker ringe over den gamle Professor; ingen beundrede og elskede denne Kirke som han, ingen havde som han gransket og fordybet sig i dens Historie fra de ældste Tider — hvert Navn, dens sorte Fiojlskister gemte, ja, hver udvisket Marmorplade og hver hulslidt Ligsten i dens Gulv vidste han Besked om.

Der er stille i det graa Hus, hvor den stærke gamle Mand i en lang Uge igennem har kæmpet med Døden, der dog blev den stærkeste til sidst og bøjede hans skønne Hoved — stille i de lave Stuer, hvor Væggene er tapetserede med Malerier og Historiens tykke Bøger — thi Kunsten og Historien var hans Kærlighed.

Roskilde har mistet en af sine betydeligste og ejendommeligste Mennesker — hans Minde vil leve og være knyttet til denne By.

Elna Borch.

•Roskilde Dagblad• 10. Marts.

I Dag, mens Vaarens milde Vinde bruser ind, er der sket noget selvfølgeligt og dog saa meningsløst.

Professor Kornerup er ikke mere.

Hans rastløst tænkende Hjerne arbejder ikke mere. Hans mærkelige Aand er stilnet. Ikke som et sygnende Træ er han gaaet bort, men som en Blomst, der bliver til Støv paa en eneste Nat.

En ægte Kunstner var han. Hans Illustrationer af den græske Mytologi hører til det bedste, der er skabt i dansk Kunst. Dog naaede han ikke at slaa fuldt igennem som Maler. Historien tog ham. Den viede han sit Liv.

I 1845 tog Kornerup Studentereksamen. Kort efter kastede han sig over Malerkunsten, kom paa Akademiet, og 1852 fik han den lille og Aaret efter den store Sølvmedalje.

Derpaa rejste han i nogle Aar i Italien og i Spanien. Fra det sidste Land har han skrevet en Række fortræffelige, livfulde Rejsebrevne, der er udgivne i Bogform 1863 under Titlen „Skildringer fra Spanien“. Kornerup var forøvrigt den første danske Kunstner og Skribent, der rejste i Spanien. Ikke engang H. C. Andersen havde foretaget sin Spaniensrejse den Gang. Han kom senere ned til Roskilde for at raadføre sig med Kornerup om Rejsen. Den store Eventyrdigter var jo ingenlunde en praktisk Mand, og det var heller ikke nemt at rejse i de Tider, hvor man endnu ikke havde faaet Jernbane, og man maatte rumle lange Dagsrejser i en Deligence.

Efter sin Hjemkomst fra Spanien udstillede Kornerup en Del Billeder paa Charlottenborg, dels af Roskilde Dom-

kirke og dels af Bygninger i Syden. Han opnaede at blive uden Censur, men holdt snart efter op at udstille. Arkæologien tog hans Interesse helt fangen. Han kom i Forbindelse med Arkæologerne Høyen og Worsaae og kom til at arbejde for Nationalmusæet med Tegninger, Undersøgelser og Restaurationer af Kirker. De gamle Kalkmalerier, som Reformationens Vandaler havde øversniurt, fik han atter afdækket. Han blev de danske Kirkebygningers Beskytter. I omtrent alle Dele af Landet har han opholdt sig for at arbejde for deres Bevarelse. Han kendte næsten hver Kirke ud og ind, vidste, hvordan Stilen var, kunde huske, hvordan Malerierne saa ud, og hvor de sad.

Paa disse Rejser rundt om i Landet traf han paa de forskellige Mennesker, og han fik Lejlighed til at studere en Mængde mærkelige Karakterer. Men desværre optog Arkæologien ham saa stærkt, at han ingen Tid fik til at skildre disse Menneskesjæle. Hvilket herligt Værk vilde det ikke have kunnet blive, hvor vilde han ikke have kunnet udfolde sit straalende Vid, sin henrivende Aandfuldhed og sin store Seerevne. Nu nøjedes han med at fortælle det i Samtaler, naar man havde ham paa Faamandshaand.

. . . . I 1861 var Kornerup beskæftiget med Undersøgelsen af Jellingehøjene. Han opholdt sig derovre sammen med Kong Frederik den Syvende, der som bekendt var en ivrig Amatørarkæolog. Kornerup mindedes altid med Glæde dette Samvær med den livfulde og interessante Konge. Om Undersøgelsen har han skrevet et fortræffeligt Værk: „Kongehøjen eved Jellinge“.

Af andre Værker har Kornerup skrevet: „Middelalderlig Kunst i Danmark“, Folioværket „Roskilde Domkirke“ og „Roskilde i gamle Dage“. Desuden foreligger fra hans Haand en Mængde andre Afhandlinger og Artikler.

Kornerup har jo hele sit Liv været knyttet til Roskilde, og han har sat et uudsletteligt Præg paa denne gamle Kongestad. I „Roskilde i gamle Dage“ har han skrevet dens Historie, og uløseligt er Navnene Kornerup og Roskilde knyttede til hinanden. Slægten er blomstret op som Købmænd her i Byen og har indtaget højt ansete og førende Stillinger.

Han var en prægtig Havemand for Roskilde. Hver Gang en Økse hugged i et Træ, skar det i hans Hjerte. Stor var hans Sorg, da han hørte, Plantagen skulde bort.

Kunde den dog ikke blive, hvorfor skulde netop den bort Og hvert eneste Træ Bare der dog maatte blive nogle faa. Saaledes var hans Tanker. En Vinterdag, i næsten ufremkommeligt Pløre, gik han ud gennem Røde Port for at se, om man var nødt til at fælde alle Træerne. Men Træerne faldt. En Stump af det gamle Roskilde forsvandt til Fordel for de moderne Erhverv.

Den gamle St. Ibs Kirke var vel nok i den sidste Tid den Bygning, Kornerup omfattede med den største Kærlighed. Hans Glæde var stor, da Dr. Moltesen fornylig ved Historisk Samfund's Generalforsamling slog til Lyd for St. Ib. Et af hans sidste Arbejder var Affattelsen af et Andragende til Kultusministeriet med Forslag til Restauring af derne Kirkebygning. Det havde været hans Haab at komme til at se sin Tanke ført igennem. Men den Lykke blev ham ikke til Del. Om Tanken bliver til Virkelighed efter Professor Kornerups Død, ved man ikke. Den buide blive det, saa Kirken kunde komme til at staa som et Mindesmærke over den varmtfølede Historiker.

Der maa være Storhed over det Minde, man sætter Professor Kornerup, for han var ingen almindelig Mand. Hans Tanker bevægede sig fjernt fra udvendig Berømmelse. Han var en stille og beskedne Forsker, der hadede det officielle. Og han var en fri Mand, der ikke kunde finde sig i at sidde i Embede. Da Stillingen som Stiftsskriver ved Domkirken i Begyndelsen af Halvfemserne var ledig, tilbød man Kornerup den, men han afslog Tilbudet. Han var Kunstner og Historiker, han vilde ikke være Kontormand. Som Videnskabsmand vilde han arbejde.

Tog han sig af en Sag, kæmpede han djærvt for den, altid i forreste Række. En Forsker støder jo altid paa Modstand. Der er altid Mennesker, der ikke er klartseende nok til at kunne bedømme et historisk eller et kunstnerisk Arbejdes kulturelle Værdi. Men Kornerup gav ikke op. Og at de danske Landsbykirker er saa vel bevarede, som de er, skyldes i første Række ham.

. . . . Han var Bindeledet mellem den Slægt, der var død, og den, der voksede op. Han kunde fortælle de forunderligste Anekdoter fra det Roskilde, der levede for halvtreds Aar siden. Mærkeligt var det at tale med en Mand som ham, der havde været Samtidig med H. C. Andersen. En sjælden Erindring havde han og en pragtfuld Fortællerevne. Der var intet gammelt i hans Tanker. Talte man

med ham, var det, som talte man med en Mand i sine Manddomsaaar. Ordene flød som en bølgende Strøm over hans Læber. Ingen skulde tro, han var nær de halvfems. Han var et Fænomen i det tyvende Aarhundrede. Intet mindre end Genialitet maa det være at kunne bevare Ungdommens glødende Ild.

Men ikke alene i aandelig Henseende havde Professor Kornerup bevaret sig ung. Sidste Aar deltog han i de to store historiske Fester for Dronning Dagmar i Ringsted og for Dronning Margrethe i Roskilde. Man husker endnu hans statelige Skikkelse paa Talerstolen i Domkirken. Det glædede ham meget, at han kom til at tale paa denne 500-Aarsdag.

. . . . Han var en Grandseigneur, og hans fine Skikkelse vil blive savnet i Roskilde Gader. Hver Dag saa man ham gaa ned ad Hersegade, rank og spænstig. Han foretog lange Spadsereture, og det er kun faa Aar, siden han gik rundt oven over Kirkehvelvingerne og gjorde sine Undersøgelser. Den 1ste Marts var han en lang Tur ud forbi Haraldsborg. Han glædede sig over Solen og længtes mod Foraaret; men han fik det ikke at mærke. Det blev hans sidste Spadseretur.

Han gav op en Dag, mens Livet bruste stærkest i ham. Han naaede ikke Sommeren, han døde, mens Planterne skød de nye Skud.

Nu har vi kun Mindet om ham tilbage. Han indtog en Særstilling i dansk Aandsliv. Han var Kunstner og Videnskabsmand, og sjældent ser man to Egenskaber saa lykkeligt forenede. Ingen vil blive hans Efterfølger, men han behøver heller ingen. Han gjorde Arbejdet helt og fuldt. Han var et Menneske, der fornyede sig selv.

Richard Bryde.

»Jyllandsposten« 16. Marts.

Mindeord skal ogsaa lyde her fra Jylland. Det bliver jo, som alle de andre Mindeord, man læser om ham i disse Dage, Ord af Tak og Beundring og Hengivenhed. Hvor kan det være anderledes? Hans betydningsfulde Livsgerning, baaren af Kærlighed til Land og Folk; hans ædle Sind, brændende for Sandhed og Ret, opladt for alt levende og skønt, lukket kun for Svig og Avind; hans i Sandhed ridderlige Person, fængslende ogsaa for Øjet, mere indtagende næsten, jo ældre han blev — hvor kunde alt det andet end vække kærlighedsblandet Beundring hos de mangfoldige Mennesker, med hvem han kom i Berøring rundt om i Danmark?

Andet Steds er der gjort Rede for, eller vil der blive gjort Rede for, hans talrige arkæologiske Afhandlinger, hans Foredragsvirksomhed, hans Arkitekturtegninger og vel især hans mange betydningsfulde Kirkerestaureringer og Afdækninger af middelalderlige Kalkmalerier. Dette var jo hans offentlige og almenkendte Gerning, som Fædrelandet siger ham Tak for, hans saa at sige „blivende Betydning“.

Men han har, ubevidst for sig selv, haft en anden blivende Betydning, blivende i alt Fald i alle de manges Hjerter, som kom i Berøring med ham. Det er noget, jeg kan tale med om, for mens jeg nu sidder og skriver dette -- det er paa selve hans Begravelsesdag, og jeg synes at høre Klokkerne tone ovre fra Roskilde Domkirke —, saa mærker jeg atter i mig, med dyb Taknemlighed, dette mildt og velgørende, ret ligesom en Straalevarme, der udgik fra hans Sjæl og gjorde andre Sjæle godt; dette stille og aldrig flakkende Lys i hans Samtale, hvorved Tingene fremtraadte for os andre i deres rette Konturer; dette ren-

sende og ansporende for det gode i os, ved at være sammen med en pletfri Karakter og sand Gentleman — — ak, nu toner Dømkirkens Klokker stærkt i mine Øren, og Kisten er dejligt blomstersmykt, for han elskede jo ogsaa al Jordens rene Skønhed, og Stolestaderne er fyldt af Mennesker, som ærede ham og føler, at med ham gik ogsaa en Del af Roskildes ærværdige Historie bort; og Præsten, som staar bag Kisten, vil ikke glemme, næst Talen om det ene fornødne, da ogsaa at sige, at Jacob Kornerup var en af Danmarks allerkærligste og bedste Sønner.

Men fra Kirken gaar jeg ned i Hersegade og drømmer, at det er gamle Dage, og jeg ringer paa i glad Forventning om en festlig Dag, og hans unge, yndige Hustru lukker op under megen gæstfri Latter, og jeg hører Kornerups markerede Stemme inde fra den inderste Stue: „Augusta! hvor er min sorte Frakke?“ — men han behøver ikke den sorte Frakke, for hvad han end tager paa, saa ligner han en Ridder og Hidalgo —, og der er Støj og Stimen af søde, smukke Børn, og der er klog Tale og munter Tale af de voksne, og ikke høres Klengen af ét falsk Ord eller fornemmes Vingeslaget af én falsk Tanke i dette Hjem den hele udslagne Dag. Ak, det var i gamle Tider! Men Kornerups Haar blev graat omtrent paa den Tid, da hans Augusta døde; og siden blev det ganske hvidt, og hans Ryg blev lidt bøjet, og der kom tit Pletter paa hans sorte Frakke; men se, Sorgen og Savnet og Bekymringen og selve de slidende Aar, de behøver ikke derfor at naa ind til selve Hjertet; dér forskanser Ungdommen sig som i en Fæstning: hvor kunde Kornerup være ung og skøn og varm lige til det sidste

— Nu tier de Roskilde Klokker, efter den gamle, fromme Tro har de nu paa deres Tonevinger baaret Sjælen til Gud. -- Men jeg vil i Tanken liste mig ind i Kirken, om bag Højalteret, i Koromgangene, hvor jeg saa ofte gik med Kornerup og lod mig belære af ham om Billederne og Mærkerne og de store Gravstene under vor Fod. Hører jeg da ligesom stille Fodtrin ved min Side, eller fornemmer jeg et sagte Ekko af en kær Stemme, da vil jeg drømme, at det er min dyrebare Ven, som færdes paa det Sted, der var ham kærest af alle Steder paa Jorden. For han var ligesom denne skønne Kirkebygnings skønne Sjæl.

K. G. Brøndsted.

»Roskilde Avis« 10. Marts.

Endnu for faa Maaneder siden stod Professor Kornerup, omgivet af en interesseret Tilhørerskare fra By og Land, paa Talerstolen i sin kære Domkirke og behandlede i et aandfuldt Foredrag et af de Emner, der i særlig Grad laa ham paa Hjerte: Middelalderens Roskilde. Han talte om Dronning Margrethe, om hendes Forhold til Byen, til Kirken og til de Klostre, af hvilke der nu ikke mere er Spor, men om hvis Æliggerhed og hele Udseende han vidste saa nøje Besked. Og jo mere han talte, des tydeligere og skarpere tegnede Billedet sig for hans Tilhørere. Man fik en sikker Følelse af, til hvilken Fuldkommenhed han beherskede Emnet, og fremmede, der var komne til Roskilde for at fejre Mindet om den store Dronning, havde vanskeligt ved at forstaa, at den Foredragsholder, der saa fuldt og heit havde det i sin Magt at fange deres Interesse, var en Mand, der allerede havde lagt mere end 80 Aar bag sig. Saa klart han formede sine Tanker, saa livfuldt hans Tale lød, saa lidt gammelmandsagtig hans Skikkelse syntes trods det sølverne Kunstnerhaar, der blot manglede Fløjlsbaretten, for at man kunde have troet at staa overfor en af de „gamle Mestre“. Og dog var det hin Novemberdag sidste Gang, vi saa Professor Kornerup i Roskilde Domkirke som Vejleder og Fører, den Domkirke, som fra hans tidligste Drengeaar havde sat hans Fantasi i Bevægelse, den Kirke, som var bleven bestemmende for hele hans Udvikling gennem Tiderne, og hvis Historie og Beskrivelse vel nok kan siges at være hans Livs Hovedværk. Skønt hans Person paa en saa forbløffende Maade modsagde hans Alder, var Timeglasset dog ved at rinde ud, og Natten til

Søndag lukkede han sine Øjne, den gamle Roskildenser, der har kastet Glans over sin Slægt og sin By! Kun i en Ugestid har han været syg. Førrige Lørdag Aften blev han ramt af et Slagtilfælde, og lidt efter lidt, uden at være sig det bevidst, gled han over i den store Fred!

Det er en gammel Roskildenser, der er gaaet bort!

Ikke alene paa fædrene, men ogsaa paa mødrene Side var han knyttet til det gamle Roskilde, idet hans Fader var Købmanden Ebbe Kornerup og hans Moder en født Brün- niche. Og med endnu en tredje af de gamle Patricierslæg- ter kom han i Forbindelse, idet hans Moder, efter at være blevet Enke, indgik Ægteskab med Agent Søren Borch, der ejede den gamle Købmandsgaard paa Raadhustorvet, som nu er i W. P. Jacobsens Besiddelse. Tre af de gamle Købmandsfamilier tilhørte saaledes den i Aaret 1825 — den 19de November — fødte Jacob Kornerup; men allige- vel blev det ikke som Handelsmand, han kom til at hævde sit gamle Navns Anseelse. Sansen for Kunst og Historie var tidlig vakt i hans Sind, og efter at være bleven Student begyndte han i Aaret 1847 som Elev at tegne paa Kunst- akademiet. Rørbye blev hans Lærer i Malerkunsten, og Kornerup gjorde saa gode Fremskridt, at han efter faa Aars Forløb sad inde med to af Akademiets Sølvmedaljer. Det var i særlig Grad Arkitekturmalерiet, der fængslede Kornerup. Dog har han ogsaa udført adskillige Portræt- malerier, og et af disse — det smukt udførte og, efter hvad ældre Roskildensere fortæller, yderst vellignende Por- træt af Agent, Farver Svane, der findes i den lille Byraads- sal — vil for Efterverdenen staa som et Vidnesbyrd om den betydelige Kunstner, Jacob Kornerup var ogsaa paa dette Felt.

Han var en talentfuld Maler. Men han var noget mere — han var en Videnskabsmand tillige, en Arkæolog, hvem en brændende Kærlighed til vort Lands Fortidsminder i Forbindelse med en udpræget Sans for Forskning førte frem til et Arbejde af den største Betydning. Sammen med Kammerherre Worsaae har han gentagne Gange berejst Danmark for at undersøge og aftegne Mindesmærker fra Oldtiden og Middelalderen, og han har taget Del i Under- søgelsen af Gravhøjene ved Jellinge og i Udgravningerne i sin Tid ved Dannevirke. Snart var han saa fuldt optaget af Videnskaben, at han, efter at være vendt tilbage fra en

Udenlandsrejse, som han foretog i Begyndelsen af Tre-serne, og hvorfra hans Værk „Skildringer fra Spanien“ stammer, ganske lagde Paletten paa Hylden for udelukkende at hellige sig Videnskaben. Og som Videnskabsmand er det da, at Jacob Kornerup bliver ikke alene landskendt, men ogsaa vinder sig et Navn udenfor Danmarks Grænser, ikke mindst i vore Nabolande hinsides Sundet. Med nænsom Haand restaurerer han Roskilde Domkirke og Vor Frue Kirke, drager frem af det hvide Kalkdække de skønne gamle Malerier, som paa en saa ejendommelig Maade bærer Vidnesbyrd om Fortidens Kunst, giver dem Farve og tyder deres Gaadesprog. Og i det store nationale Værk „Danske Mindeesmærker“ giver han en indgaaende og gennemarbejdet Beskrivelse af den stolte Kirkebygning, et literært-videnskabeligt Arbejde, som tilfulde viser, med hvilken Kærlighed Kornerup stedse har omfattet vor Domkirke. Det er dog ikke i disse to Kirker alene, at Kornerups Haand har sat sig Spor. I talrige af Omegnens saavel som i adskillige Kirker Landet over har han afdækket Kalkmalerier, og sine Erfaringer paa dette specielle Felt har han nedlagt i forskellige Værker, ligesom han har været en skattet Medarbejder ved adskillige videnskabelige Tidsskrifter. Af de Kirker, Professor Kornerup saaledes i Tidens Løb har restaureret, skal her nævnes Skibby Kirke, Sorø, Fjenneslev-lille, Kjeldby og Stege Kirker.

Man vil heraf kunne forstaa, hvilken betydelig Indsats i sit Lands Kultur Kornerup har gjort. Hans Virksomhed har ført ham til de forskelligste Egne af Landet, og han har som Foredragsholder haft Lejlighed til at staa overfor højst forskellige Forsamlinger. Men overalt, hvor han er kommen frem, har man med Interesse lyttet til hans Tale, og man har da sandet det gamle Ord, at „erfaren Mand er god at gæste“.

— — — — —
Vi har talt om Kunstneren og Videnskabsmanden. Tilbage staar den gamle Roskilde-Borger, der kendte sin By og dens Historie som ingen anden.

I sit Værk „Roskilde i gamle Dage“ har Professor Kornerup sat sig et smukt Minde blandt sine Bysbørn. Der er ikke den Gade, det Torv eller Stræde i det gamle Roskilde, som han ikke kendte, og om hvis Oprindelse han her giver udtømmende Besked; men han kalder tillige frem et fuldtro Billede af Livet, som det rørte sig i den

lille By med de faa større, men mange mindre, uanselige Huse, og han fortæller om Slægter, der forlængst er gaaet i Graven. Han beskriver Spaniolernes Ophold i Roskilde, fortæller om Revolten, da Palæet blev stormet, og Officererne maatte flygte ad Absalonsbuen over i Domkirken for at redde Livet. Alt det staar i Kornerups Bog, men desuden har han i Aarbøger og Tidsskrifter leveret højst interessante Bidrag til det gamle Roskildes Historie. Og naar som helst man ved en Udgravning stødte paa Levninger fra svundne Dage, har man henvendt sig til ham, og han har som oftest kunnet give udtømmende Besked om det Stykke Roskilde, der kom til Syne i Jordens Skød. Ligeledes har man ved Valg af nye Gadenavne raadført sig med ham, og takket være hans Viden er det lykkedes at finde en Række Navne, som paa en træffende Maade hentyder til den paagældende Gades eller Bydels Historie. Derfor vil vi her i hans gamle Fødeby i særlig Grad føle Savnet af ham. — — —

Langt har de høje
 Norner din gyldne
 Livstraad udspundet.
 Endnn du staar,
 Ung dog af Hjerter,
 Stærk dog i Aanden,
 Æret og elsket
 Midt i vor Kreds — —

Med disse Sangens Ord hilste man ham paa hans 80 Aars Fødselsdag. De passede den Gang, og de passede inatil den gamle Professors sidste Stund. Han blev, trods sine 88 Aar, aldrig nogen Olding, og som „ung af Hjerter“

C. V. Christensen.

=====

I Gaar ringede Roskilde Klokker over den døde Mester. Gamle Jacob Kornerup var død midt i sit smukke og gode Arbejde; Foraarets stærke Vinde favnede med Sol-smil den gode gamle Mand og kyssede hans bristende Øjne. Det var i Gaar, hans Venner jordede ham paa en gul, solbeskinnet Skrænt over Fjorden; de var mange, som fulgte ham; der var kendte Mænd, men der var ogsaa en Skare af Børn, som tridsede af Sted ved Siden af Dødens Vogn, Børn, som Professor Kornerup tit maa have smilet venligt til.

Professor Kornerup var ikke blot den sjælsfine Ven for alle, som lærte ham at kende; han var samtidig den kloge Arkæolog, som havde set Danmark paa en Tid, da der ikke var gjort Skaar i den gammeldags Hjemmekultur, og da Landet just saa saa naivt og fredfyldt ud, som vi kender det fra hans og hans Ungdomsvenners Malerier. For os unge var han ikke blot Historikeren, men fuldt saa meget Historie, og det var ikke uden Grund. Født i en Patricierfamilie, som fra gammel Tid havde boet i Kongsbymen, var han ét med denne. Kornerup blev dens Historiker, dens Søn, Elsker, og han blev en stor Del af dens Historie; men han blev aldrig Bypatrioten. Dertil var han for stor. Han kendte jo Danmark som faa, og det var hele Landet med dets Enge og Skove, Dysser og Kirker og ikke mindst det danske Folk, han elskede og kendte i en saa inderlig Forstand. Derfor blev der en saa stilfri Stil over hans videnskabelige Arbejder; ikke skøttede han om snurrige Stilformer, nej, det var ham, som først af Arkæologer forstod, at det er Pustet af Livs dirrende Mang-

fældighed, som alene kan skabe glemte Menneskers Værk til Kød af vort Kød. Det er ikke tilfældigt, at just han blev Skaberen af Studiet over danske Kalkmalerier, denne brogede Sværm af farvetegnede Livsbilleder, som under hans førstaaende Haand blev genfødt Middelalder. Ogsaa paa andre Forhold, som har Betydning for dansk Oldtidskundskab, han har peget. Da han i Halvtredserne bistod Frederik den Syvende ved Udgravningen af Jellingehøjene og Dannevirke, fik han Øje for gammeldansk Træarkitektur og gjorde der grundlæggende Arbejder.

Paa en af sine Vandringer kom han sammen med sin Ven Worsaae til en afsidesliggende Storgaard, som med sine graabrune, træbyggede Længer fjælede sig i en skovhegnet Dalkedel, et Par Mils Vej fra Aabenraa. Der tegnede han det eneste, lille tostokværks Bulfjælshus, som senere er gengivet efter hans Tegninger i mange Bøger. Man troede, det var nedrevet, og i Virkeligheden var Gaarden ogsaa brændt, efter at Kornerup havde været der, men da en ung dansk Bygningshistoriker for et Par Aar siden tog sig for at undersøge Sagen, viste det sig, at det gamle Loftshus var gaaet Ram forbi. Den hvidhaarede Ejer fortalte med Stolthed, at en Dag for to Menneskealdre siden var der kommet to unge, ranke Mænd til Gaarden og havde tegnet den ai, men han vidste ikke, hvad de hed. Den, som var Maler, havde haft en Slængkappe kækt kastet over Skuldrene, og de lignede begge to Riddere, som havde gæstet den gamle Gaard. Han havde haft Smil tilovers for Drengen og havde leget med Lænkehunden; Drengen glemte ham aldrig og fik nu at vide Navnene, Kornerup og Worsaae.

Gamle Professor Kornerups Navn blev for godt kendt og vel lidt til, at det snart skal gaa i Glemme; han skrev ikke alene sit Navn i Monumenterne, Bøger og Kirker, men han skrev det ogsaa i Hjerterne. Hans Børn har noget godt at slægte paa, vi andre at stræbe at efterligne.

S. A. Claudi-Hansen.

•Roskilde Tidende• 10. Marts.

Naar jorden ungt og stærkt mødes med Vaaren, da maa det gamle briste og dø. Den Stormflod, Vaaren sætter i Saffterne, den evner de gamle ikke at modstaa.

Professor Kornerup var allerede forlængst inde i de usædvanlig høje Aar. Alle vi, der kendte ham og elskede ham, vi maatte jo vente, at den Foraarsdag skulde oprinde, hvis Lys den gamle Professor ikke mere skulde se, vi maatte vente det, og dog skød vi atter og atter den frygtelige Tanke bort. Og ingen mere end Professor Kornerup fik os til det. Saa man ham og talte med ham, selv lige til det sidste, da maatte man sige til sig selv: den Mand er jo saa ung og saa livsfyldt, at han maa kunne leve maaske den halve Snes Aar endnu.

Og selv elskede han Livet med den ægte og sande Menneskelighed, han ejede. Hvor gerne vilde han ikke blive, blive under Solen, blandt sine Børn og mange Venner, atter gaa i sin kære Have en Sommer endnu og stadig være levende og ivrigt optaget af sine mange smukke Interesser.

— De ved ikke, hvor det er tungt at blive gammel, kunde han ofte sige, han, der var yngre af Sind end mangen ung af Aar. De ved ikke, hvad De ejer, blot fordi De er ung. Og saa gammel, som jeg er, jeg kan jo vente at dø hver Dag, jeg er jo snart den sidste, der er tilbage, alle mine Samtidige har forladt mig; men jeg er glad og taknemlig for hver Dag, jeg faar Lov at leve.

Det var dog kun særlig, naar en af hans Venner var kaldt bort, at de triste Tanker om Døden en Stund kunde knuge ham. Han var sund og stærk nok til snart at drive

de mørke Tanker paa Flugt, han lod kun Døden staa som den stærke Baggrund for Livet, som han elskede, og som han vilde leve og eje saa længe som muligt.

Men der maatte komme den Dag, da Legemet ikke mere kunde strække til, selv om Sjælen stadig var ung og stærk, fyldt med Livsmod og Livslyst.

Ja, jeg tror, at det var Professor Kornerups unge Sjæl, der tilsidst fik hans gamle Legeme til at bryde. Kun saadan vil jeg forklare mig hans Død. Han vilde jo ikke være Olding, men stadig være med, han vilde jo ikke spare sig selv eller gøre Indrømmelser til sin høje Alder.

Førrige Fredag havde en Mand været inde hos ham med en irret Kobbetingest, som han sagde var fundet ude ved Haraldsborg. Professoren var straks brændende af Interesse og bad indstændigt Manden om at afhænde Genstanden til Nationalmusæet. Næste Dag — om Lørdagen — gik Kornerup selv den — for en 88-aarig Mand — lange Vej ud til Haraldsborg for at konstatere Findestedet.

Det var en stærk Foraarsdag med kold, skarp Luft og flængende, køligt Solskin, Fjorden blank og bidende kold „med en dejlig ultramarinblaa Tone og en koket lille hvid Isbræmme“. Med de sidste citerede Ord sklidrede Professoren den for mig samme Aften.

Ude paa de kolde Haraldsborg Banker vandrede den gamle Mand rundt, og der har Foraaret med al sin kolde Styrke kastet sig over ham. Vaaren har grebet ham — mens den endnu er allerstærkest og lunefuld, Vaaren, der magtfuldt faar Safterne til at stige og svulme og atter faar os til at føle Livet stærkt og fuldt, Vaaren, der faar Ungdommen til at svimle og dræber de gamle.

Samme Aften, da jeg som saa ofte sad hos Professor Kornerup i hans Stue, var han stærkere og mere livfuld end nogen Gang ellers; han talte og han lo, han lod sig lystigt vugge af Stemningshavet.

Han saa fremad — han tænkte jo paa at være med endnu i ubegrænset Tid: nu var der maaske Udsigt til at faa St. Ibs Kirke restaureret, han var fuld af levende Iver, maaske kunde han selv faa Lov at restaurere de Kalkmalerier, han selv havde fremdraget i 50'erne. Og til Sommer skulde vi med Historisk Samfund til Lejre, Øhm og Ledreborg. Med denne Tankeforbindelse et lille Duk ned i Fortiden med lyse og glade Minder fra den store Arkæologkongres i 1869, Turen til Roskilde, Øhm, Lejre og Le-

dreborg, en Række levende Billeder, en hel Mængde Mennesker hurtigt og levende tegnet — med Professor Kornerups sjældne Fortællerevne —, hastige Glimt af mange Profiler. Udlændinge, Danske, den gamle Greve paa Ledreborg, der bød paa Champagne og talte Fransk, en Masse gnistrende Smaatræk — en hel stor Oplevelse.

Denne Aften var Professor Kornerup oppe paa fuld Højde med sig selv i sine bedste Stunder, han var straalende af Liv og Lys — han kom jo ude fra Vaaren og havde drukket af den stærke Luft, der heder som Vin.

Faa Minuter efter at jeg ved 10-Tiden var gaet, har Blodpresset bristet et af Hjernens alderssvage Blodkar.

I de første Dage derefter kunde det dristige Haab, som saa mange ikke vilde slippe, engang imellem blusse op. Men Ugens sidste Dage slukkede alt Haab. Bevidstløshed og Søvn afløste hinanden, indtil Døden indtraadte roligt og smukt ved 1-Tiden Natten til Søndagen den 9de Marts, den Dag, der i sin Tid fejredes som hans Hustrus Fødselsdag.

Professor Kornerup fik den Død, vi alle kunde ønske ham: hans sunde og raske Liv skulde ikke sluttes af nogen grufuld og hæsleg Sygdom, hans unge og levende Sjæl skulde ikke formørkes eller pines i et alderdomshærgt Legeme. Fra at være helt rask brødes hans Legeme hastigt over i Døden.

— — —
En lykkelig Død har endt et langt og lykkeligt Liv, en sjælden skøn og harmonisk Tilværelse.

Alt, hvad Professor Kornerup var som Kunstner og Videnskabsmand, som Skribent og Taler, det er, hvor meget det end er, intet mod ham selv og hans Liv; thi det var helt og fuldkomment i sin Skønhed og Harmoni.

Naar et Menneske dør, da gaar der en hel Verden under, det Menneskes Verden; og med Professor Kornerup gaar der en Verden under, fyldt med Skønhed, med Varme og Lys. — Tro ikke, jeg vil forsøge at lægge en Helgenlorie om hans Pande, det vilde kun pryde den ringe. Han var jo et Menneske, et helt og sandt, virkeligt Menneske, og netop derfor holdt vi jo alle af ham. Men han var stærkere og rigere end de fleste. Han var en Kunstner og Eisker, et stort og skønt Menneske.

En hel Tidsalder gaar for mange bort med ham, en Tidsalder, vi stundom kunde se tilbage i med Længsel og

Bitterhed over det, der er, fordi vi saa den gennem Professor Kornerup, en af dens ædlestes Repræsentanter.

Med ham synker et gammelt og fint Hjem i Grus — et af de faa virkelig udvalgte —, men det har saadet sin Sæd til varige Minder.

Ikke mere skal den prægtige gamle Mand være mellem os, ikke mere skal vi se hans skønne hvide Hoved.

— Det er en gammel Adelsmand, der nu er død, en Mand af den eneste virkelige Adel, Sjælens Adel.

Vi, der har haft den store Lykke at kende ham, vil endnu en Gang bøje os for ham i Ærbødighed og Taknemlighed for det rige Minde om ham, som vil leve.

Arthur Fang.

I Roskilde levede for et Par Aarhundreder tilbage en Slægt, der nedstammede fra Bønder og bar Navnet Kornerup. Slægtens Ophav var en rig Købmand, der ejede de fleste Jorder omkring Staden, havde Skibe i Søen, handlede med Vin paa Syden og købte Korn af Bønderne for igen at sælge det paa de store Markeder.

I Slutningen af det attende Aarhundrede var Købmanden Ebbe Kornerup Slægtens Ældste. Det var en ærlig og jævn Borger, der drev Huset op til Velstand. Paa Holstebro og Struer Markeder købte han Stude og andet Hørnkvæg, lod det drive Jylland ned, fæрге over Bælterne og hjem til sin Gaard i Roskilde. Her blev Studene fedede, og deres Gødning kom paa Markerne. Han købte yderligere Korn og anlagde et stort Brænderi. Fra det gik Malten til Æde for Studene, og Bønderne fik Varer for Kornet. Bag Gaardens Længer laa Tømmerpladsen med Træ, hentet paa Skib fra Finland, Rusland og Sverrig. Og paa Torvedage var hans store Gaard fuld af Egnens Gaardmænds og Købmænds Køretøjer. Der var godt Op-land, og det var gode Tider, eller rettere, Ebbe Kornerup forstod sin Tid, og derfor var det gode Tider for ham.

I denne gamle Købmandsgaard fødtes Jacob Kornerup Anno 1825. Paa et Maleri fra 1835, der hænger hjemme, ser vi en lys, ung rødmosset Dreng med gult Haar, lige Næse og Kløft i Hagen. Det er Sønnen Jacob. Han mistede tidligt sin Fader, der døde pludselig i en sund og kraftig Tilstand, ramt af Apopleksi.

Moderen Inger Kornerup stammede i lige Linje fra den store Maler Brünnicke, der var temmelig anset i det

18de Aarhundrede og bl. a. har malet General Numsen, der hænger paa Løvenborg Slot. Moderen var en blid, stille og hyggelig Dame, der baade var en god Husmoder og en streng Opdragerinde. I Jacob Kornerups Barndomshjem kom H. C. Andersen. Naar han skulde komme, klædte den gamle Dame sig altid i sort Silke, lod hente god Rhinskvin op og fik de grønne, buede Familieglas frem.

Og naar saa H. C. Andersen kom, nejede den gamle Dame dybt for den store Digter og bød ham selv Vinen paa Bakken. Det kunde H. C. Andersen lide. Han var glad for al mulig Paaskønnelse. H. C. Andersen holdt af den pæne Kone, han satte sig til Rette oppe i Salen og fortalte sine Eventyr. I det Hjem havde man Tid til Hygge og Fred uagtet Købmandskværnen gik de seks Ugedage. Men maaske netop derfor, maaske fordi man netop der forstod, hvad Tid var.

Senere kom Jacob Kornerup i Roskilde Latinskole og hængte i med latinsk Grammatik og græske Gloser. I 1845 blev han Student og rejste til Hovedstaden for at studere videre ved Universitetet.

Men nu fik han Lyst til at tegne og male. Det tog al hans Tid, saa han tilsidst besluttede sig til at blive Maler helt ud og gik ind paa Akademiet.

Jacob Kornerup tog 1852 den lille og Aaret efter den store Sølvmedalje og udstillede en Del paa Charlottenborg. Det var særlig Arkitekturmaleriet, der dyrkedes af den unge Kunstner.

Udvé drev han nu til at rejse Europa igennem, og han opholdt sig i Italien og Spanien. Maleren Marstrand var den Gang Professor for Modelskolen, og hos ham og senere hos Rørby studerede Kornerup.

Efter sin Hjemkomst fra Udlandet udstillede Jacob Kornerup hvert Aar Billeder fra Italiens Arkitektur og Folketyper, og han var en god Portrætmaler. Med den hårde Naal tegnede Kunstneren tilmed i Kobberplader. Der er mange smukke Raderinger udgaaet fra hans Haand. Jacob Kornerup naaede snart at blive uden Censur paa Charlottenborg.

Men det er ikke som Kunstmaler, at Jacob Kornerup har skrevet sit Navn ind i vor Historie, særlig i den Tid, hvor Navne som P. C. Skovgaard, Marstrand, Kyhn osv. havde Klang; det er som Historiker og især som Arkæolog.

Høyen og Worsaae var paa den Tid Foregangsmand;

med den sidste sluttede Kornerup et nøje Venskab. Det var Danmarks gamle historiske Kilder, der fangede disse to Mænd og gennemrislede dem. I en Tid, hvor der var liden Forstaaelse for sligt, var det svært nok at slaa igennem.

I de gamle danske Landsbykirker fra Valdemarernes Dage var der overalt Freskomalerier paa Mure og Hvælvinger, men et tykt Lag Kalk dækkede dem nu. Paa Reformationens Dage blev de overhvidtede som ugudelige Billeder, og fra den Tid til vore Dage har al den Kalkning skabt et Lag paa et Par Centimeter.

Det er Professor Jacob Kornerups Skyld, at disse Billeder er fremdragne. Det var ham, der startede den Idé, og som lempeligt og respektfuldt restaurerede dem. Biskopper og Præster rottede sig ofte sammen mod Kornerup, og naar slige høje Herrer var saalunde, hvi da Folket? Jo, det var Pionerarbejde. Man angreb Sagen stærkt. Flere Billeder blev endog paa Trods igen overhvidtede.

Men Jacob Kornerup kæmpede tappert. Og nu rejste der sig Røster ude fra Europa. Fra Frankrig, England og Tyskland, thi ogsaa her slog Idéen ned.

I Tyskland blev Kalkmalerierne dog forbedrede for at gaa i Folk. Kornerup plejede at sige: „men i Danmark ændres ej en Tøddel“.

Disse syv—otte Hundrede Aar gamle Billeder, der sandfærdigt blotter Datidens Liv, er ny, lødig, rig Tilflod til den historiske Bog, som vi i vor Tid renser for alle Tilklistringer. I „Aarbøger for nordisk Oldkyndighed“ har Professor Kornerup nedlagt meget Arbejde og fortalt videnskabeligt om den Tids Billeder. I Folioværket „Roskilde Domkirke“, der udkom 1877, er Tegninger og Tekst lige værdifulde.

To Bind af danske Mindesmærker udkom foruden „Roskilde i gamle Dage“ 1892. Og Professor Magnus Petersens Værk om Kalkmalerier er for Størstedelen Uddrag af Kornerups historiske Arbejde og Kornerups Akvareller, der findes paa det oldnordiske Musæum i København.

I 1861 udgravede man Jellingehøjene. Frederik VII var selv Amatørkæolog, og Kornerup gravede med Kongen ovre i Gorms og Thyras Høje. Det bekendte Værk „Kongehøjene i Jellinge“ blev Frugten af dette Arbejde. Kornerups Skrifter er oversatte paa Italiensk, Tysk, Fransk og Engelsk, og overalt har man skattet hans historiske Pen.

Trips Værk om Danmark skylder Professor Kornerup sine Bidrag om alle danske Kirker, og Domkirken i Salmebogen er tegnet af Kornerup. Et overordentlig indtagende Arbejde er hans Illustrationer til den græske Mytologi; de har en Linje, der i Holdning er saa enkelt som Lorenz Frølichs.*)

Jacob Kornerup giftede sig med en Dame fra et velhavende københavnsk Fabrikant hjem. I Roskilde By boede den gamle Professor æret og agtet. Men fra ung har der været en stærk Frihedstrang i hans Blod. Det viste sig straks ved hans evige Skiften af Studier, fra Tegning til Maleri, fra Radering til Historie og Arkæologi. At søge Embede, slaa sig fast som forhyret af Staten, var imod hans Lyst. Og skønt der flere Gange blev tilbudt ham Embeder enten som Stiftsskriver ved Domkirken eller ved at træde ind i det oldnordiske Musæum som fast ansat — afslog han det.

Ved at rejse rundt i Danmark kom han i Berøring med Landets Præster, Skolelærere og Herremænd. De sidste ejede gerne Kirkerne og indbød Professoren til at bo paa Gaarden.

Ved denne Vekslen og ved flittige Rejser til Udlandet blev Professor Kornerup efterhaanden en ejendommelig Blanding af en Verdensmand, en Kunstner og en Videnskabsmand.

Kom en Udlænding indenfor Professor Kornerups Synskreds, blev han godt modtaget; den gamle Professor elskede sit Land og sit Sprog og benyttede enhver Lejlighed til at repræsentere sit Land udadtil. Kong Christian IX var en god Ven af Kornerup, der ofte traf Kongen i Oldskriftselskabet.

Med Biskopper og Provster og alle, som var mod Professor Kornerups Idé, er der nu forlængst sluttet Forlig; de Herrer har nu forstaaet den historiske Betydning af de gamle Billeder. Et smukt Udslag af denne Forstaaelse er Kirkehistorisk Selskabs Henvendelse til Professor Kornerup om rundt om i Landet at holde Foredrag om Kalkmalerier.

I de sidste Aar har saa Professor Kornerup holdt tyve

*) I en anden Udgave har Raderingerne lidt meget og kan derfor ikke bedømmes som i første Udgave.

—tredive Foredrag for at udbrede Kundskab om disse Billeder.

I Roskilde ligger det gamle Hjem. Bag Huset er Haven med mange Roser og Udsigt i det fjerne til Domkirken med de slanke Spir.

Der levede Arkæologen Jacob Kornerup.

Ebbe Kornerup.

Skrevet til Mindebogen.

Det er med Glæde, jeg skriver et Par Ord om afdøde Professor J. Kornerup som Menneske. Om hans Betydning som Kunstner og Arkæolog har andre skrevet, som paa disse Felter er langt mere sagkyndige end jeg.

Da jeg første Gang kom i Professor Kornerups Hjem og lærte ham at kende, var han allerede højt oppe i de Aar, man henregner til Alderdommen. Han maa have været nær de 80. Ikke desto mindre er det kun i ringe Grad, jeg erindrer ham som Olding. Ganske vist var hans Haar blevet hvidt, men hans Sind havde i sjælden Grad bevaret den Livsinteresse, der ellers er Ungdommens og Manddommens Særkende. Han levede med i alt, fornyede sig med Tiderne og havde desuden bevaret et Helbred, der ikke lod sig binde til Lænestolen i en Kakkellovnskrog. Hans usvækkede Hukommelse udstyrede ham med en Rigdom paa Samtalestof og med et Perspektiv i Betragtningen, der i forøget Grad gjorde ham til en interessant Mand, ikke mindst for de unge, som han saa gerne saa omkring sig, og som befandt sig vel i hans Selskab.

Med Aars Mellemlum kom jeg til Roskilde og besøgte da altid den elskværdige Professor. Jeg fandt ham hver Gang uforandret, hverken yngre eller ældre. Viste han mig Domkirkens Seværdigheder, var det altid med samme udtømmelige Viden om alt. Talte han om sine Rejser, om de gamle Kirkemalerier — om hvad som helst, hans Hukommelse, hans Aandsrørgighed var usvækket. Han var det stedsegrønne Træ, der i bogstavelig Forstand syntes at være udødelig. Der var dette evige Egetømmer i ham, som man næsten regnede med vilde staa endnu, naar man ad Aare kom igen.

I de allersidste Aar af Professor Kornerups Liv havde jeg ikke Lejlighed til at træffe sammen med ham. Jeg var indbudt til en Festlighed i hans Hjem den 19. November f. A. i Anledning af hans 87-Aars Fødselsdag, men maatte desværre nøjes med at sende et Lykønskningstelegram. I den Anledning modtog jeg et Brev, hvori han takkede for den venlige Hilsen og tilføjede: „Det er saa længe siden, De besøgte mig her i Roskilde; men hvis De vil træffe mig, maa De ikke lade det vare for længe, dertil er jeg nu for gammel. Jeg skal, naar De kommer, vise Dem, hvor smukt Dronning Margrethes Gravmæle nu er blevet sat i Stand —.“ Det er første og eneste Gang, jeg har kendt en Ytring fra Professor Kornerup om hans høje Alder.

Brevet er betegnende for den gamle fine og elskværdige Professor. Skønt vant til at omgaas mange Generationers ansete Mænd, var han lige naturlig og elskværdig overfor enhver, han syntes om, og som delte hans Interesser. Brevet slutter iøvrigt med nogle smukke Ord om Dronning Margrethe, Ord, der viser, hvorledes hans Interesser var vaagne til det sidste.

Desværre kom jeg ikke tidsnok til at se ham igen. Han fik ikke den Lejlighed, der vilde have været mig lige saa kær som ham, at vise mig Dronning Margrethes istandsatte Gravmæle. Jeg troede næsten ikke rigtig paa, at han virkelig var bleven saa gammel, og at det havde saa megen Hast. Der er jo et Stykke Vej fra Lemvig til Roskilde.

Men jeg vil ikke kunne besøge Roskilde eller se Dronning Margrethes Gravmæle uden at se den gamle ungdommelige og fine Mand lyslevende for min Erindring. Jeg vil huske hans stiftfærdige Stemme, som om den lød endnu.

Thøger Larsen.

»Berlingske Tidende« 10. Marts.

Ja, Roskilde Domkirke er gammel; men Professor Kornerup, var han egentlig gammel paa anden Maade end af Aar!

Som de opadstræbende Gavle, som Margrethespiret over Korsarmen og allermest som Christian den Fjerdes friske, slanke Spir hæver sig over den gamle Bygning, er Domkirken netop Symbolet paa den Forening af Ungdomsind og modnet Værdighed, der undertiden findes hos gamle, prægtige Mennesker og som en sprudlende Kilde virker oplivende paa alle, der har den Lykke at lære dem at kende.

Domkirken og Kildernes By har nu mistet sin trofaste Ven. For os, der har mødt ham derude, og som har besøgt ham i Studenterværelset i den gamle lave, hyggelige Gaard i Hersegaden, vil Professor Kornerup staa som den varme, livfulde Fødsler af gammel dansk Bygningskunst og som den begejstrede Kunstnernatur, der ogsaa havde varm Interesse for det nye. Skønt ægte dansk, dvælede han ved Ungdomsminderne fra Syden — især fra det elskede Spanien; gav man ham nogle smaa italienske Tiltaler, fik man altid prompte Svar paa godt Spansk! Den 19. November 1905 fejrede man hans 80-aarige Fødselsdag ved en pragtfuld Fest i Roskilde, hvortil Nationalmusæet havde taget Initiativet, og hvor ogsaa svenske og norske Deltagere var mødt.

Vi husker Hædersgæsten, hvorledes han straks svarede med Lune og ungdommelig Beskedenhed — uden et Minuts Betænkning — paa enhver af de mange Lovtaler. Nej, gammel var han heller ikke den Dag!

Professor Kornerup blev 1869 gift med Augusta Madsen, en Søster til Skuespiller Axel Madsen og til den afdøde Forfatterinde Fru Alfrida Baadsgaard. Professorinde Kornerup var, som sine Søkende, aandfuld og livlig, en smuk og yndefuld Husmoder i det gamle Hjem. Med Stolt-hed førte hun os om i den gamle, skønne Rosenhave, hvorfra man saa Domkirkens Spir over de lave røde Tage. Det var tungt, da hun saa forholdsvis tidligt blev bortkaldt fra sin over 20 Aar ældre Ægtefælle, men hans varme Interesser, hans Arbejdsiver holdt ham oppe, og han havde Trøst og Glæde af sine flinke Børn.

Som Professor Kornerup havde Kærlighed til Bygningskunst, havde han ogsaa meget tilovers for Arkitekter og gav disse altid den venligste Modtagelse, naar de søgte Raad og Daad hos ham. Han vil savnes derude ved Domkirken, og hans Minde vil blive bevaret i Taknemlighed og Ærefrygt.

V. J. Mørk-Hansen.

I sit Enkemandshjem i Roskilde døde Professor Jacob Kornerup Natten til igaar som Følge af et apoplektisk Anfald.

Maleren og Kunstarkæologen Professor Jacob Kornerup blev mere end 87 Aar gammel. Kongebyen ved Dømkirkens Fod har i ham mistet sin mærkeligste og ærværdigste Boiger, Danmark en Søn, der gjorde Fædrelandet Ære og virkede som faa for at holde dets gode Minder i Hævd.

Jacob Kornerup var født i Roskilde den 19de November 1825 og blev, tyve Aar gammel, Student fra den derværende lærde Skole. To Aar senere sagde han, som allerede i Døngeaarene havde brugt sin meste Tid til Tegnestudiet, imidlertid Universitetet Farvel for at lade sig optage som Elev af Kunstakademiet; der arbejdede han under Eckersberg og især under Rørbye, vandt de to Sølvmedaljer, malede paa egen Haand Portræter, Arkitekturbilleder og Genrestykker og udstillede for første Gang, i 1853, et „Parti af Kirken i Kalundborg“. Aaret efter tiltraadte han sammen med sin Ven, Arkitekten F. Meldahl, sin første større Udenlandsrejse, og paa denne kastedes Loddet for hans trentidige Virksomhed; stærkere og stærkere droges han over mod Studiet af ældre kirkelig Kunst, og dette drev han, efter i 1855 at have taget Bolig i sin Fødeby, med saa megen Energi og Dygtighed, at han i forholdsvis kort Tid udviklede sig til at blive vor første Autoritet paa dette Omraade, ikke alene som Teoretiker, men ogsaa i Egenskab af handlekraftig og indflydelsesrig Praktiker.

Det var netop ved Midten af det nittende Aarhundrede, at Interessen for Bevarelsen af vor Middelalders Kirkebygninger og deres maleriske Dekorationer levede op, og at Regeringsmyndighederne for Alvor traadte til med Pengebevillinger til denne Sags Fremme. Worsaae og Høyen havde faaet den Indflydelse, der tilkom dem; nu sluttede de sig sammen med Kornerup, og allerede ved det første større Kirkerestaureringsarbejde, der foretoges, det, der gjaldt Roskilde Domkirke, kom Kornerup til at spille en fremtrædende Rolle. Hvor det kom an paa at føre Bygnin-

gens arkitektoniske Enkeltheder tilbage til deres oprindelige Skikkelse, blev han den kyndige Raadgiver, hvis Ord altid hørtes med Opmærksomhed og i de fleste Tilfælde toges til Følge; over for de indvendige Dekorationer traadte han op med endnu større personlig Myndighed, idet han drog ikke alene en Rigdom af ornamentale Enkeltheder, men ogsaa mangfoldige interessante Figurkompositioner, Helgenbilleder, symbolske Fremstillinger osv. frem under det i de senere Tider paasmurte Kalklag og gav dem saa vidt muligt de Linjer og Farver igen, som de havde haft fra første Færd. Senere udvidede Kornerup sin Virksomhed som Restaurator; han kom til at arbejde sammen med Nationalmusæets Direktion, og i Tilslutning til denne foretog han i Løbet af omtrent to Menneskealdrer mere eller mindre omfattende Restaureringsarbejder ved omtrent 80 danske Kirker, først i Hagested ved Holbæk, hvor der i 1862 gjordes vigtige Fund af Kalkmalerier fra det 12. Aarhundrede, senere i Fjenneslevlille, Sorø, Aal ved Varde, Nærum, Ballerup, Nøddebo, Draaby, Hørve i Odsherred og mange andre Landsbyer. Til denne sin Gerning gik han med de rigest mulige Forudsætninger, aldrig svigtende Kærlighed til og Respekt for Opgaven, sikker Stilfølelse og store Kundskaber, dertil betydelig Tegnedygtighed og et ved de grundigste Studier udviklet Kendskab til den tekniske Side af Sagen. Overalt skred han frem med den højeste Grad af Omhu og Selvfornægtelse, og lige saa nænsom han var i sin Stræben efter at bevare det oprindelige, lige saa samvittighedsfuldt vogtede han sig overalt for at supplere med Tilføjelser, der ikke kunde regnes for fuldt hjemlede, eller for at lade sig friste af mindre fast underbyggede Hypoteser. Fremmed Hjælp brugte han nødtigt; helst vilde han gøre alt selv, og det ikke blot i den Tid, da han stod i sin Manddoms fulde Kraft; endnu da han var over 80 Aar gammel, krøb han op ad spinkle og stejle Lægtestiger for at tage Plads under Kirkehvelvingerne og der egenhændig hugge Kalken af, lægge Puds paa og forny de skadelidte Farver. Intet Under da, at de Resultater, Kornerup opnaaede, gennemgaaende maa regnes for mesterværdige; det meste af, hvad han har udført i vore Kirker, vil sikkert, naar Tiden har givet det Patina, vanskeligt kunne skelnes fra vel bevarede oprindelige Kunstværker.

Ved Siden af sin Gerning som Restaurator udfoldede Kornerup en omfattende Virksomhed som Tegner og Ra-

derer; til arkæologiske Hovedværker har han udført en Mængde smukke og fuldt troværdige Illustrationer, saaledes til „Danske Mindesmærker“, hvis andet Bind, udgivet 1877, omhandler Roskilde Domkirke. Meget produktiv var han ogsaa som Foredragsholder og som Forfatter; i den første Egenskab var han overmaade søgt ved de historiske og arkæologiske Samfunds Møder, og det vil erindres, at han endnu i det sidst forløbne Efteraar — omtrent ved den Tid, da han fyldte de 87 — ved Mindefesten for Dronning Margrethe i Roskilde Domkirke holdt et Foredrag, som fængslede den talrige Forsamling i mere end en Time. Om sine Rejser i Italien og i Spanien har han skrevet indholdsrige og livfulde Bøger; Rang som Forfatter giver han dog først og fremmest de mange større og mindre Skrifter, hvori han har behandlet kunstarkæologiske Emner med lige saa megen Lærdom som Evne til populær Fremstilling. Næst Pragtværket om Domkirken bør her nævnes det Afsnit, han for to Aar siden skrev til Karl Madsens „Kunstens Historie i Danmark“ om vor Middelalders Fresco- og Kalkmalerier. Af ikke ringe Interesse er desuden adskillige af hans mindre Skrifter, som den kritiske Afhandling i „Aarbøger for nordisk Oldkyndighed“ om „Roskilde Domkirkes Bygningshistorie“ — Led i en sejrrig Polemik med Julius Lange — og de lærerige og fornøjelige, i 1907 af Arthur Fang samlede og udgivne „Roskilde Minder“.

Som frit producerende Kunstner naaede Kornerup aldrig højt; han manglede skabende Fantasi og koloristisk Evne og vidste selv helt vel, at de Staffelimalerier, han endnu i sin allersidste Levetid jævnlig fuldførte, ikke var af særegent Værd. Herpaa er der imidlertid ingen Grund til at lægge Vægt. Den fine og gennemnoble, ogsaa ved sit skønne Ydre og sin altid ridderlige Opræden saa tiltalende Jacob Kornerup har inden for Danmarks Kirkebygninger rejst sig Mindesmærker, der vil staa gennem Tiderne; her har han gjort en Gerning, som vi herhjemme slet ikke vilde kunne undvære. Og i hvad han, kyndig og aandfuld som han var, naar han førte Ordet eller førte sin Pen, har efterladt sig, har han vundet Navn mellem dem af vore Historikere, der vægtigt har bidraget til at vække vor Forstaaelse af og vor Kærlighed til, hvad Danmark ejer af stort og skønt fra de svundne Dage.

Sigurd Müller.

Borgmester Hammerichs Mindetale
i Roskilde Byraad den 13. Marts.

Siden Byraadet sidst holdt Møde, er Professor Jacob Kørnerup, en af Byens ældste Borgere, afgaaet ved Døden.

Jeg nævner dette, fordi jeg mener, at denne Mand, der tilhørte en gammel, anset Roskilde-Slægt, og som selv var født her i Byen og saa at sige tilbragte hele sit Liv her, har førtjent, at hans Navn skal mindes med Ærbødighed og Tak ogsaa i denne Forsamling.

Professor Kørnerup elskede sin Fødeby, og han, hvis Kundskab og Evner strakte sig vidt, og som blandt meget andet i stort Omfang beskæftigede sig med og studerede Roskilde Bys Fortid og Historie, har ved sine Arbejder for at nære og vedligeholde Sansen for Bevaringen af Byens historiske Minder ydet Værdier, som Byen skylder at sige ham Tak for.

Det er ogsaa velbekendt, at Professor Kørnerup bestandig med utrættelig Redebonhed stillede sig til Raadighed, naar man henvendte sig til ham om Raad eller Bistand vedrørende Forhold fra Roskilde Bys Historie, som han kendte bedre end nogen anden.

Hvad Professor Kørnerup har udrettet for sin Fødeby, kan ikke maales med den almindelige Værdimaaler, men han har vist sin Kærlighed og Interesse i Gerninger, der vel betyder nok saa meget.

Vi skal ikke nu længere se hans kendte, af alle agtede og ansete Skikkelse iblandt os, men med Tak for, hvad han i kærlig Interesse skænkede af rige Gaver til sin By, skal det her udtales, at hans Minde skal være æret og agtet blandt os.

•København• 14. Marts.

De smaa Byer lever sig sammen med deres Gamle og med deres store Navne; det mærkedes i Gaar i Roskilde lige fra det Øjeblik, hvor man satte sine Fødder paa Stenbroen. Flagene vajede til Ære for en, der ikke var mere, for en, hvis Livsgerning tilhørte Byen, hvis Skikkelse var bleven Befolkningen kær, blevet til ét med de smaa Gader og de hyggelige Hjem. Men først og fremmest ringede Domkirkens Klokker Fred over en Mand, der havde elsket de Kirkebuer, som nu hvævede sig over hans Kiste Domkirken og Kornerup, betød det ikke omtrent det samme!

Den gamle By havde mistet en af sine Ældste, en Mand, der i al sin Færd hørte Byen til. Børnene, som gik til og fra Skole, vidste det. Deres Ansigter udtrykte nysgerrig Alvor, og de slog Vej forbi Kirken for at se, hvad der var at se

De gamle gav sig god Tid og gik sindigt Vejen til Jacob Kornerups Kiste, som betød hver Flise, hver Brosten et Minde om ham, der nu var død . . . Hans lille fine Skikkelse med de klare Øjne, der syntes gennemstraalede af Aand og Sindets Adel — passede jo saa godt til de smalle Gader, til de lave Husc. Nu stod Jacob Kornerups Baare i den Kirke, hvor han havde henlevet rige Arbejdsaar, og ventede paa at blive ført gennem den By, som han, der kendte Roms og Grækenlands evige Skønheder — elskede over alt i Verden

Roskilde By havde samlet sig om den ærværdige Kunstners Kiste, som, dækket af et bredfliget Dannebrog og kun prydet med en eneste Krans, bundet af store hvide

Roser, stod i Koret Sorte Slør og tungt Klæde dæmpede Lys og skjulte Højalterets gyldne Ornamente . . . og Kors, Kranse bredte sig som et blomstrende Foraar om Baaren og ned gennem Kirkens Midtergang

To Præster, der begge kendte og begge elskede den syvogfirsindstyveaarige Mester, mindedes hans Liv og hans Gerning. Først talte Holger Rørdam, som takkede sin aandfulde, varmhjertede Rejsefælle for Timer, der var bleven uforglemmelige ved hans Lune og hans Viden. De danske Kirker, sagde Rørdam, stemmer Sindet til Hygge, Mildhed og Venlighed, hvad enten Kirken saa ligger paa en mørkladen Hede eller som her i sjællandsk Skønhed. Det saa Kornerup. Han elskede de danske Kirker, men højest over alle den, der hæver sig højest over dem alle: Roskildes ærværdige Dom.

Pastor Thaning havde kendt det Hjem, hvis Grundpille nu var segnet, og takkede den gamle Kunstner for den Harmoni, Retsindighed og Skønhed, der prægede hans Væsen, hans Indre og hans Ydre. Historien vil nævne hans Navn, i Hjerterne vil det leve, indtil Dødens kolde Ensomhed sænker sig ogsaa over os . . .

En smuk og varmt-bevæget Stemme sang den sidste Afskedssalme, og fulgt af Byens Raad, af Repræsentanter for svensk og dansk Videnskab, af Borgere fra By og Land førtes Jacob Kornerups Baare, kun dækket af Dannebrog, kun smykket med den ene Krans af hvide Roser, ud til Rustvognen Roskilde Fjord blaanede i Foraarsdis, medens Kirkeklokkerne i lange, mørke Toner forkyndte, at nu var den gamle Professor, Byens og Domkirkens trofaste Ven, baaret ind til Hvilen i sin dybe Grav

Christian Houmark.

»Berlingske Tidende« 13. Marts.

Domkirkens Klokker ringede i Dag over Professor Jacob Kornerups aabne Grav. For sidste Gang slog Portene i efter den gamle Maler, der fra sin tidligste Barndom havde færdedes hjemmevant under disse Hvælvinger og senere viet dem sine Evner som Kunstner. I lyse Strejf faldt Foraarssolen ind mellem Buerne, hvor Katolicismens genfundne Helgenbilleder — Professor Kornerups Manddomsværk — traadte frem i al deres naive Kraft. De skuede i Dag ned paa en smal Kiste foran Højalteret, en Kiste uden Kranse, dækket af et stort Dannebrogflag. Kun en Klynge snehvide Roser, samlede til et Kors, laa paa Kistens Hovedende. Men ned gennem Kirkens Midte laa Kranse fra Roskilde By, Nationalmusæet, Historisk Samfund og Nationale Forfatteres Forlag og mange, mange andre som et blomstrende Bed.

Professor Kornerups Søn, Maleren og Forfatteren Ebbe Kornerup, modtog Følget og førte de særlige Udsendinge paa Plads.

Blandt de tilstedeværende var Borgmester og Herredsfogder, Roskilde Byraad in pleno, Stiftsskriver, Etatsraad Hiort-Lorenzen, Folketingsmand Jerichow, Direktør Mackeprang fra Nationalmusæet, Arkitekterne Professor Hans Holm, Uldall, Randers, og Mørk-Hansen, Kunsthistorikeren Sigurd Müller, Arkitekt Wählin, Lund, der mødte som Repræsentant for Lunds Musæum og nedlagde en Krans ved Kisten med blaa og gule Baand, kgl. Skuespiller Axel Madsen, Overretsassessor Hindenburg, Rektor, Dr. Bertelsen, Højskoleforstander Bredsdorff som Formand for Roskilde Amts historiske Samfund, hvoraf Professor Kornerup var Æresmedlem, Kaptajnerne Reck og Tilly samt Forfatteren Hans Ahlmann.

Det store Følge fyldte hele Domkirkens Midterskib. Nærmest Kisten sad Hr. Ebbe Kornerup og hans 4 Søstre. Blandt Svigersønnerne bemærkedes Apoteker Helms, Mid-deltart.

Højtideligheden indleledes med Salmen „Lær mig, o Skov, at visne glad“. Saa talte Pastor Rørdam, Lyngby, den afdødes Rejsekammerat gennem mange Aar. Hans Udgangspunkt var Ordene „Opad, Hjerter!“, det samme Symbol, der laa i en gammel Kirke som Roskilde Domen med de vidtskuende Spir. Mest af Professor Kornerups eget Væsen genfandt Præsten i hans Billede af de tre vise Mænd fra Østerland, et Billede, som udtrykker hi-gende Længsel og stille Glæde.

Maleren Folmer Bonnén sang fra Pulpituret „Lær mig, Nattens Stjerne“, og derefter fulgte en Tale af Pastor Thar-ning fra St. Hans Hospital. Han gentog Filisofen Pascals Ord: „Husk paa, Menneske, at Du skal dø alene!“ Pro-fessor Kornerup burde have været begravet paa Byens Bekostning, thi ligesom Grækerne bespiste deres ypperste Borgere paa Prytaneion, burde vi fejre vore døde i Pan-theon, og Professoren havde været som et Billede af den stille Roskilde By, det gamle Roskildes Sjæl var præget i hans Fysiognomi.

Efter Salmen „Dejlig er Jorden“ lød den gamle Hymne „Kirkeklokke, ej til Hovedstæder“, og samtidig hørtes ude „Kirkeklokke, ej til Hovedstæder“, og samtidig hørtes ude-fra Laurentii Klokker, der kun stemmer i paa de store Roskildedage og ofte med mange Aars Mellemrum, men som i Dag brød Stilheden til Ære for Professor Kornerup — en særlig Hyldest, vist den afdøde fra Byens Side.

Henry Hellssen.